

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMANE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ.
Strada Iuliu Maniu Nr. 36

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

Redactor responsabil:
Dr. SEBASTIAN STANCA
Telefon 13-74

Sate fără preoți.

Rândurile preoților noștri se răresc tot mai mult și oamenii cu răspundere sunt îngrijorați de simptonul acesta atât de păgubitor intereselor noastre religioase și culturale. Sucrescența nu se arată, iar numărul celor ce se hotărăsc pentru cariera preoțească — este tot mai redus.

Nici bursele ce s'au acordat din partea Statului, nici beneficiile de cari sunt împărțite clericilor în seminariile noastre, nu ademeneste un număr mai mare de tineri către cariera preoțească.

Unii din cei-ce intraseră în lumea apusă în tagma preoțească, în situație schimbată, au părăsit altarul, acceptând posturi civile mai mult în vederea unor avantajii materiale. Avantajii morale prin trecerea la alte cariere desigur n'au câștigat nici unul, din contră, dacă nu în față, dar în dos își pot auzi unii dintre subprefecții, primarii, executorii, polițiștii și notarii foști preoți vorbe grele de „răspopiți”.

Oamenii își astupă însă urechile cu vată, nu aud, nu văd, că au intrat la alți stăpâni, și că mulți pot încheia cariera ademenitoare în loc de cinste la bătrânețe, cu câte un proces disciplinar, cu câte o destituire, ori poate și mai rău ca acestea.

Dacă îți puni întrebarea, ce a putut îndemna pe acești oameni să treacă așa ușor peste convingerile religioase ce le vor fi avut și vor fi trebuit să le aibă odată și să se desbrace de reverență, haina cea mai cinstită azi și în toate timpurile, răspunsul este, că pe cei mai mulți i-a împins lăcomia, goana nebună după averi, dorul după măririi deșerte, ispita de a trăi la orașe, — și numai în mică parte a fost motivul creșterea copiilor la școli, căci această creștere vedem, că se

poate face bine și dela sate, și mai ales acum, când stau deschise porțile internatelor și se oferă atâtea burse pentru școlarii buni și eminenți.

Dar nu ne vom perde în combinații căutând motivele părăsirii altarului, — căci la urma urmelor vom ajunge totuși acolo, că oamenii aceștia nu au avut nici odată vocațiune și dragoste pentru cariera preoțească, — și e mai bine, că au plecat mai curând, decât să rămână în o slujbă, pe care o făceau mai mult siliți de nevoia traiului zilei de mâine, decât din convingerea, că trebuie să facă adevărată apostolie.

Și cu bucurie constatăm, că adevărații apostoli n'au plecat, ci preferă prescură uscată din făina țaranului, decât franzela din ofcina străinului.

În definitiv, acești oameni ar putea fi folositori bisericii și în slujbele statului, ar putea sprijini biserica și de acolo, dar — durere, — că neînsemnat este numărul celor-ce se mai gândesc că biserica, stipendiile noastre și seminariile bisericii le-a dat merindea de a putea sta azi în slujbe mai bine retribuite.

Și aceasta e partea cea mai dureroasă în întreaga povestea cu transfugii noștri.

Nu este eschis, că unii dintre ei, ori cei mai mulți, să regrete pasul greșit și pripit, — și biserica iertătoare, bătând la poarta ei, să-i primească în brațele sale.

Imprejurarea aceasta însă prea puțin contează în lipsa mare de preoți.

Va trebui deci să facem o propagandă întinsă între fruntașii satelor și între tinerimea noastră dela licee, ca să îmbrățișeze cariera preoțească, care oferă unui om un loc de onoare în societate și un traiu cinstit și mulțămitor. Nu numai părinții au datoria, de a-i îndruma spre cariera preoțească, ci și profesorii, doar școala și biserica surori

au fost și surori trebuie să rămână pentru toate timpurile.

Când nu va fi așa, știe Dumnezeu ce ar mai putea veni pe capul nostru.

Statul și până aci a făcut în raport cu mijloacele insuficiente de cari dispune, începuturi serioase pentru asigurarea existenței preoților, și va face și mai mari eforturi, ca să se achite de o datorie, ce o are față de o tagmă, care a dat cei mai mulți luptători pentru ajungerea zilelor de azi.

Dacă nu ar fi fost preoții „cu crucea în frunte” și dacă nu ar fi ținut candela dragostei de neam și lege aprinsă în inimele poporului, ar fi întârziat mult ceasul desrobirii și ceasul mântuirii.

Aceasta o știu și o cunosc toți oamenii și bărbații de stat și nu se găsește unul cu răspundere, care să nu tindă la ajutorarea și ridicarea clerului nostru.

Deja prin reforma agrară, multe din parohiile noastre dela țară ajung în o situație mai bună ca în trecut.

Nu e nici chiar nevoie, ca preotul să facă plugărie în înțelesul strict al cuvântului, căci se oferă pretutindenea arândași, cari se lucrează pământul în parte ori pentru bani.

Arânda și salariul dela stat, aceste două izvoare principale de venit, pun pe preoți la adăpostul grișilor lumesti și le dau puțința de a munci mai cu drag în ogorul întelenit al culturii naționale, a cetii mai mult, de a chema la viață biblioteci populare și de a sta ca îngeri neadormiți la căpătâiul credincioșilor. Și această muncă o așteaptă azi lumea dela preoții noștri. Indeletniciri proaste și incompatibile cu tagma preotească, trebuie să rămână ca niște visuri urite ale unui trecut dureros. Muncă, serioșitate, indeletniciri culturale, sunt calitățile cari au să le împodobească fruntea. Model de viață trează, de cuminenție și de apostolie cerem dela slujitorii altarului cu existența bine asigurată.

Ce măsuri vom lua față de preoții noștri dela munte, asupra cărora nu s'au revărsat binefacerile reformei agrare și sunt avizați numai la salariul dela stat și dela modestele venituri după epitrafîn, le vom arăta în un articol viitor.

Este vorba de mai mulți ca una a treia parte din preoții Diecezei noastre, cari cad

în categoria aceasta de inferioritate materială și a-i lăsa fără nici o mângâiere credem, că am face o greșală, care s'ar putea răsbuna și ar aduce perturbațiuni și pagube serioase în mersul dezvoltării noastre culturale.

PASTORIUL

Catastrofa din Japonia.

Un dezastru fără păreche în istoria omenimei s'a întâmplat săptămâna trecută în Japonia. Un cutremur de pământ îngrozitor a zguduit din temelii ținutul orașelor Tokio și Jokohama. Din aceasta au izbucnit incendii uriașe iar pe urmă s'a năpustit marea peste locurile năpăstuite și a pustiit tot. În Tokio au pierit 200 mii oameni și sau prăbușit 30 mii case.

Numărul morților trece de cifra 500 mii. Ambasadele franceză, italiene, americane și chineze, au fost distruse. Locuitorii din cartierul European din Jokohama par a fi pierit toți; printre ei se află consulul american și cel englez cu familiile lor.

Au pierit orașele Osaca Kawanguelia Oshima și Boniu cu toate satele din jurul lor. Peste două milioane de oameni au rămas fără adăpost.

Populația flămândă din Tokio și Jokohama s'a revoltat. Trupele au fost silite să facă uz de arme.

În luptele de stradă cari au avut loc la Tokio au fost ucși câteva mii de coreeni.

Trei membri ai familiei princiare, printre cari unul din fiii principelui Nigashi-Kumi, și-au găsit moartea.

O grupă de insule în număr de 20 au dispărut complet sub apă. Guvernul japonez a oprit exportul de orez spre a-l întrebuința pentru nevoile interne.

Palatul imperial a fost ruinat. Familia domnitoare a scăpat însă fiind dusă în vilegiatură.

500 de streini au pierit la Jokohama și Osaka. În hotelurile din Tokio au pierit 40 de călători europeni. În spitale au pierit peste 7000 pacienți.

Sease torplore americane cu medici și medicamente au plecat spre Jokohama. Gu-

vernul japonez a admis 100 milioane de yen pentru a începe savarea sinistraților.

Printre victime sunt și membri familiei imperiale: al doilea fiu al prințului Higashi-Kuni, Principesa Yamashina precum și, a patra fică a prințului Kanin.

Toate statele au luat măsuri pentru ajutarea nenorociților.

O uniune preotească

Părintele D. D. Mușăteanu din București în înțelegere cu alți preoți colegi au luat hotărârea să alcătuiască o nouă uniune a preoților din București, care va lua ființă în toamna aceasta. Se spune că această Uniune va fi creată în spiritul evangheliei Mântuitorului, ce va propaga cea mai deplină înfrățire între preoți și armonizarea muncii lor. La baza acestei societăți nouă va rezida, nu cine știe ce interese materiale pline de deșărtăciuni, ci însuși dragostea lui Cristos și aceasta va fi cimentul ce va lega pe vecie pe preoți între ei.

În această uniune, preoții se vor hotărî să renunțe la izolarea și nepăsarea vinovată în care se găsesc actualmente și să porceadă cu puteri unite și cu avânt la lucru, pentru ca să facă din munca lor unită o putere vie și lucrătoare, iar din lume o societate de oameni conștienți, disciplinați și desrobiți de cătușele ignoranței.

Cu un cuvânt va fi un mijloc de o adevărată mobilizare a preoților, ca frații, în jurul acelorași idei, datorii și drepturi, fiind ca atare una din condițiunile înepuștii închegării unei unități generale a întregului corp preotesec, după care râvnim de atâta vreme. Uniunea va lupta să asigure valorificarea justă a situații sociale a preoților, colaborând în mod efectiv cu celelalte grupări sociale la redreptarea morală și culturală a societății și la înflorirea și înfăptuirea corpului preotesec.

Întregirea sesiunilor parohiale.

Întregirea sesiunilor parohiale este de bună seamă o chestiune de viață pentru biserica noastră ortodoxă. Statul nu este în stare să retribue în mod suficient preoteștii, iar venițele din parohie, stola și alte retribuții, sunt în

cele mai multe parohii din Transilvania minime, și nu pot fi urcate în raport cu scumpirea vieții.

Este logic deci, ca biserica, să depună toate stăruințele, pentru a-și întregi porțiunile canonice, spre a putea remunera pe această cale munca depusă de slujitorii altarului.

Întregirea porțiunilor canonice mai are însă și o altă latură de ordin economic-național. Aceste porțiuni canonice sunt menite a substitui instrucțiunea economică în satele noastre. E lucru cunoscut că poporul nostru e conservativ dela fire. El își cultivă și azi pământul după metodele moștenite din străbuni. Exemplul, de o cultură mai rațională a pământului, pe care îl va da-o preotul cu mai multă înțelegere, va avea influență directă asupra economiei sătenilor, și, prin potențarea producției acestora, o influență binefăcătoare asupra producției țării întregi.

Un exemplu bun de economie rațională și rentabilă va avea mai multă influență ca zeci de prelegeri teoretice și mai multă influență decât orice mijloc de constrângere materială.

Desființându-se prin legea agrară latifundiile, proprietarii, în lipsă de mijloace, nu mai pot conduce economii mari, de model, iar ferme de model nu se pot înființa în fiecare comună.

E rândul preotului ca prin o cultură rațională a porțiunii sale canonice, și prin o cultură de vite aleasă, să influențeze asupra progresului economic al poporului său.

Acest din urmă motiv l-a avut în vedere legislatorul când a scutit până la o măsură porțiunile canonice de expropriere, și a dispus întregirea lor până la această măsură, acolo unde ele nu există.

Durere la concipierea legii s'a făcut greșala de a se spune că: această întregire se va face numai după satisfacerea tuturor celor îndreptățiti. S'a deschis o largă ușă explicărilor tuturor celor cari înțeleg rostul acestei dispoziții din lege, dar mai vărtos aceora cari n'o înțeleg din rea voință față de biserică, sau din nepricepere.

Domnul Ministru al agriculturii, observând această lacună, a dat ordine explicative organelor sale subalterne, îndrumându-le să întregască porțiunile canonice în prima linie. În buțul acestor dispozițiuni binevoitoare, multe

organe, în comisiile județene, și mai cu seamă de ocol, arată puțină bunăvoință lăsând sesiunile canonice neîntregite, în locuri unde este pământ expropriat suficient, cauzând prin aceasta pagube încalcabile economiei naționale care își pierde răsămurul puternic de propășire pe care l-ar avea în sesiunile parohiale, conduse de preoți, cari între alte studii, după sistemul nostru de învățământ, au făcut și studii de economie.

Consistorul nostru, prin ordinul său No. 2161, a invitat oficiile parohiale să vegheze cu toată puterea la executarea reformei agrare, pentru ca să se completeze și înființeze, unde nu sunt, sesiunile canonice.

Din rapoartele intrate până acum la Consistor, se poate constata, că acolo unde consilieratele agricole sunt date unor oameni cu pricepere și tragere de inimă față de biserică și față de viitorul economic al satelor și al țării, biserica este așezată în drepturile ei; acolo unde nu este cazul tânjește și biserica, tânjese și țărani și moșiile se fărâmițează fără nici un rost după criterii arbitrare și contrare spiritului legii.

Pe cât de recunoscători suntem organelor superioare de execuție ale reformei agrare, pentru sprijinul pe care îl dau la înfăptuirea acestui postulat al bisericii, pe atât de mahnită trebuie să fim de purtarea acelor organe inferioare, cari nesocotesc intenționat și cu rea-credință biserica noastră românească, care ne-a dus la România mare și la crearea situațiilor lor proprii de astăzi.

Preoții noștri sunt obligați a interveni cu toată insistența, pentru a se completa sesiunile parohiale și dacă nu sunt ascultați sau brucăți chiar, — avem și cazuri de acestea —, se va raporta fiecare caz Consistoriului.

Pentru orientarea preoțimii dăm câteva deslușiri asupra dispozițiilor reformei agrare referitoare la sesiunile parohiale.

Legea agrară în art. 6-a. pt. 4, scoate de sub expropriere: „Pământurile cultivabile ale parohiilor, până la maximum 32 jug. cad. și cari aveau, la 1 Decembrie 1918, destinația așanumitelor sesiuni parohiale, porțiuni canonice, sesiuni reduse, sesiunile notariale existente, 8 jugăre cad. pentru cantorii bisericesti, precum și pământul cultivabil al școlilor, până la maximum 16 jug. cad., cari aveau la 1 Decembrie

1918 destinația de dotațiuni învățătoresci și intrucât serveau aceluși scop.

Va fi scutit de expropriere până la 10 jug. cad. pământul cultivabil al bisericilor, destinat pentru trebuințele bisericesti.

Pct. 5. Grădinile de pomi, până la 5 jugăre cad., înființate lângă școlile primare în scop didactic și educativ.

Pct. 8. Pădurile sau părțile de păduri, cari servesc trebuințele normale de lemne de foc și construcțiuni, ale subiectelor indicate în acest articol însă numai în măsura care acopere aceste trebuințe.

Pct. 7. Casele de locuit cu parcurile lor, intravilanele rurale, clădirile, vile, stabilimentele industriale, morile cu apele cari alimentează“.

În consecință în articolul 6 pct. 4 al legii se fixează cu toată preciziunea porțiunea de teren cultivabil ce trebuie rezervat parohiilor dăm moșiile proprii.

E de notat că lucrurile înscrise sub pct. 7 și 8 nu se compută în întinderile de pământ fixate în pct. 4.

Toate oficiile parohiale se vor îngriji, ca acolo, unde au avut și înainte pământ, să li-se rezerveze, înafară de păduri, vii, intravilane, grădini cu pomi, mori etc. întinderile de pământ cultivabil arătate în punctul 4 al articolului 6. Această rezervare se face cu ocaziunea exproprierii.

Parohiile, cari n'au avut în trecut pământ, vor cere la împrumutarea întinderile de pământ arătate în art. 6 pct. 4, în baza art. 92 pct. 12 din lege, care dispune: După satisfacerea tuturor celor îndreptățiți se vor completa, și se vor crea, unde nu sunt, sesiuni parohiale, cantonale, școlare până la maximum provăzut în art. 6 pct. 4“.

Preoțimea noastră e datoare a veghea ca la compunerea listelor celor îndreptățiți să se considere și biserica. Cele nu o va face greșeste față de interesele sale proprii și ale bisericii, și greșeste mai cu seamă față de viitorul economic al păstoriiților săi, pe cari îi lipsește de un adevărat focal de educație economică.

Să se arăte Consistoriului toate cazurile când biserica noastră este nesocotită pentru a putea interveni pentru repararea greșelilor, iar hotărârile vătămătoare să se apeleze la comisiunile județene.

Măcelul dela Ianina

La frontiera Albaneză grecească lucrează de mai multă vreme o comisiune pentru delimitarea frontierei. În comisiunea aceasta erau și cinei delegați ai Italiei, generalul Tellini, medicul maior Scorti, locotenentul Konaki interpretul Graveni și șoferul Farneti. În seara de 27 August pe la orele 9 toți aceștia au fost omorâți de o bandă de Greci pe drumul de țară ce trece printr-o pădure către Ianina.

Italia consideră acest măcel ca un act politic de dușmănie și face răspunzător pentru aceasta guvernul Greciei. De aceea ministrul Mussolini a trimis imediat o notă energetică guvernului din Atena, în care cere reparațiuni.

Grecia a răspuns imediat declinând dela sine răspunderea pentru omor.

Italia își menține întru toate pretențiunile. În acest scop și-a mobilizat flota, a bombardat și a ocupat insula Corfu.

În orașele Italiei s'au făcut manifestațiuni împotriva Greciei.

Anglia și Franța însă au făcut un protest energetic la Atena, cerând o sancțiune severă. Ele dau însă sfat Italiei să fie liniștită deoarece există destule mijloace prin care Italia ar putea să obțină satisfacție sigură și onorabilă, fără a recurge la măsuri cari ar putea să reaprindă flacăra războiului, de abia stinsă în sud-estul Europei.

Preoți hirotoniți de Metropolitul A. Șaguna.

În eparhia Clujului sunt în viață și funcționează încă șapte preoți venerabili hirotoniți de marele arhiepiscop A. Șaguna. Aceștia sunt: Păr. Mihail Brătean paroh în Potoe (Reghin), păr. Nicolae Motora paroh în Sângeorgiu (Tg. Muraș), păr. protoereu onorar Gheorghe Mumaș paroh în Cricău (Alba-Iulia), păr. Alesandru Perhaița paroh Libotin (Cetatea de peatră), păr. Iacob Petric paroh în Tecsești (trațul Aiud), păr. Gavril Mureșan paroh în Jimborul mare (Unguraș) și păr. Vasile Gombos paroh deficient în Vidra de sus (Câmpeni).

Ministerul Cultelor a decis să-i decoreze pe toți șapte cu medalia „Răsplata Muncii pentru biserică“.

COMUNICĂRI

Nr. 3856. Istitutul seminarial din Sibiu s'a prefăcut cu începutul anului școlar 1923/4 în „Academia teologică Andreiană“. Examenul de calificare este echivalent cu examenul de licență. Cursul durează patru ani. Elevi ordinari pot fi numai candidați cu examen de maturitate. Elevi extraordinari se primesc și cei cu opt clase cu condiția ca să se facă examenul de maturitate în cursul celor patru ani. În mod excepțional se admit și absolvenți ai școlii normale cu diplomă de învățător.

Nr. 3894. Cu ziua de 22 Sept. a. c. st. n. începe instrucția în toate școlile. Prin urmare preoții noștri sunt îndrumați ca să se intereseze de deschiderea școlii și începerea prelegerilor. P. O. D. protopopi vor încredința instrucția școlară preoților locali acolo unde nu sunt învățători. Până la 1 Oct. vor raporta Consistorului conspectul tuturor persoanelor cari prevăd instrucția școlară în școlile noastre.

Ni se comunică din mai multe părți că acordul încheiat în anul trecut între ~~stat și biserică~~ că referitor la școlile nu se respectă pretutindenea.

Unii revizori școlari au dat ordin tuturor învățătorilor ca să procedeze la instituirea comitetelor școlare sub cuvânt că școlile ai căror învățători sunt plătiți de stat sunt școlile de stat.

Oficiile noastre parohiale au îndatorirea să refuze a da mână de ajutor la întocmirea acestor fel de comitete, îndemându-și credincioșii să nu facă parte dintr'însele. — de oarece menirea acestui fel de comitete nu poate să fie alta, decât desființarea școlilor bisericii noastre.

Dacă însă totuși se vor înființa în unele din comunele noastre, oficiile parohiale sunt datoare să nu admită amestecul nouălor comitete școlare în afacerile ce aparțin — conform acordului amintit și legilor școlare existente — numai bisericii din mitropolia ortodoxă a Ardealului.

La consistoriul nostru au trecut examenul de calificare preotese absolvenții de seminar Gheorghe Onițiu, Pavel Pieu, Iosif Pop, Augustin Thira, Sofron Vlad și Cornel Vlaicu.

* * *

Prin concludul Nr. 42 al sinodului nostru eparhial din 17 Aprilie a. e. s'a înființat în cuprinsul eparhiei un nou tract sub numele tractul Chioarului constător din 20 parohii dela Cetatea de peatră și Dej. Tractul acesta a fost recunoscut și de Ministerul Cultelor sub Nr. 31155. Administrator protopopesc a fost numit pâr. Zaharie Man din Lăpusul unguresc.

* * *

Ministerul Instrucțiunii dispune prin ordinul Nr. 90530 că nici o școală sau clasă nouă de nici un fel, fie pe cale de înființare, fie pe cale de scindere a celor existente, nu se poate înființa în învățământul secundar din întreaga țară, decât cu aprobarea expresă a ministerului central.

Schimbările ce vor obveni la școlile noastre confesionale în sensul celor de mai sus se vor cere de comitetele parohiale dela Consistor care va comunica în acest scop cu organele statului.

* * *

Prin înaltul decret regal cu No. 4046 din 3 August 1923, și după propunerea făcută prin raport de către dl ministru secretar de Stat la departamentul cultelor și artelor, art. 11 din regulamentul alegerilor membrilor consistoriului superior bisericesc, se modifică în chipul următor :

„Vor fi două colegii electorale monahale, câte unul pe lângă fiecare mitropolie, compus fiecare din superiorii titulari ai tuturor mănăstirilor și schiturilor de călugări din eparhia mitropoliei respective și din eparhiile episcopilor ei sufragane“.

Art. 28 din acelaș regulament se modifică în modul următor :

„Candidaturile pentru locurile de membru în consistoriul superior bisericesc vor trebui să fie propuse prin declarație scrisă adresată ministerului cultelor până în termen de cel puțin 20 de zile libere înainte de ziua fixată pentru alegere“.

Se va înlocui din textul întregului acest regulament cuvintele : „Administrația Casei bisericii“ (care nu mai are ființă), prin cuvintele : „Ministerul cultelor și artelor“.

ȘTIRI

M. S. Regina Maria a Iugoslaviei, — fiica MM. LL. Regele și Regina României, — a dat naștere unui prunc.

Noul prinz înștenitor a fost numit în mod provizor Ștefan iar la botez va primi numele de Dușan, nume ce l'a purtat unul din cei mai mari voevod sârb.

* * *

Membrii laici și clericali ai consiliului național a Fanarului, s'au ocupat cu modalitățile ce vor fi introduse în afacerile patriarhale și comunale, în urma intrării în vigoare a tratatului de pace. S'a hotărât în principiu dizolvarea consiliului național laic și religios și transmiterea puterilor sale unui alt organ, în conformitate cu tratatul de pace.

* * *

La 17 (30) Septembrie se va sărbători cu un fast deosebit la Avrig centenarul lui Gh. Lazăr, Marele dascăl ardelean va fi sărbătorit așa cum se cuvine. Inițiativa comemorării a luat-o mitropolia din Sibiu.

* * *

În urma intervenției energice a Franței ajutată de Anglia și Belgia, în chestia ocupării ținutului Ruhr Germania și-a plecat capul. Ministrul prezident Streseman a declarat că Germania renunță la rezistența pasivă.

* * *

Răspândirea Bibliei pe Glob. — După darea de seamă a „Societății biblice“ din Londra, numărul traducerilor Bibliei a sporit dela 1910 încoace cu 180 de noi edițiuni în limbi străine. Cu aceasta numărul traducerilor Bibliei a sporit la 558 limbi. Societatea și-a propus să introducă Biblia și în cerul popoarelor, ce se găsesse la treapta cea mai joasă a civilizației și a inteligenții. Numărul exemplarelor tipărite până la 1923 trece de nouă milioane.

* * *

O propagandă răutăcioasă face ziarul „Deutsche Tagespost“ din Sibiu când declară că va răspândi cu toată căldura revista vieneză „Illustrierte Zeitung“. Această revistă și-a luat în program o propagandă pentru împretinirea cu Ungurii și sprijinirea acestora. Dacă redacto-

rul revistei acesteia d-l Müller, un Svab din Banat, nu s'a despărțit încă sufleteste de Ungaria de odinioară îl privește pe dânsul, nu putem fi însă impasibil față de un ziar ce apare în România, unde viețuiesc azi cei mai mulți dintre locuitorii acelei Ungarii de odinioară, când se face organ de propagandă pentru stările de lucruri din trecut.

* * *

În locul fostului nunțiu papal Marmaggi a fost numit nou nunțiu la București Angelo Maria Dolei, arhiepiscop de Hieropolitana care și-a prezentat în 6 Sept. M. Sale scrisorile sale de acreditare.

* * *

Circulația bancnotelor în Germania a atins cifra de : 60.000.000.000.000 (60 de mii de miliarde) mărei. Dacă Germania nu-și va alege altă monedă, industria ei își va pierde orice capacitate de concurență și exportul va deveni literalmente imposibil.

Marca germană este, deci, menită să fie ștearsă din rândul monedelor.

* * *

Învățătorii evrei au ținut în săptămâna trecută un congres în Oradea mare discutând chestia salarizării, pensiile, pregătirea și limba de propunere în școlile evrești.

* * *

Penitenciarul din Iași s'a transformat în cămin pe seama studenților.

* * *

Examenele de admitere, Universitatea din Cluj va începe la 1 Octombrie; după aceea va începe concursul pentru admiterea burselor.

Pentru înmatriculare, candidații vor trebui să prezinte: Certificatul de absolvire a liceului, actul de naștere și certificat de naționalitate, acte ce se vor păstra în arhiva facultății.

Nu se admit copiile, ci numai actele originale.

* * *

Congresul „Asociației generale a clerului“ se va ține în luna Octombrie, probabil în București.

Obiectul discuției îl vor forma următoarele puncte:

1. Averile bisericesti din România întregită, din punctul de vedere canonic și legal, cum și față cu trebuințele vremii, în cadrul rolului Bisericii în mijlocul poporului.

2. Mijloacele de trai ale clerului în legătură cu cerințele misiunii și vieții preotului și față cu legile noi ale Statului ca și cu trebuințele poporului din vremea de azi.

3. Stabilirea unui program de activitate pentru răspândirea învățaturii creștine în mijlocul poporului.

Președintele asociației e pâr. Ic. Popescu Mălăești, Sediul Asociației București, Bulevardul Carol 55.

* * *

Ministerul de finanțe a decis să pună în circulație monete de 1 leu și 2 lei de metal în valoare de 400 milioane lei. Banișii se vor bate la una din turnătoriile metalice din Transilvania.

Pe măsură ce această monedă metalică va fi pusă în circulație, în aceeași măsură se va retrage și distruge prin ardere fărâșele bălele de 1 și 2 lei, azi în circulație.

* * *

Un sătean din Heni-Gheorgheni jud. Trei-Scanne a plecat însoțit de cei trei feciori ai săi spre Madefalău. Ajungându-i noaptea pe drum a poposit lângă un șopron cu fân. Tinerii s'au culcat în șopronul cu fân iar tatăl pe iarbă. Peste noapte șopronul a luat foc arzând cu desăvârșire. Toți trei tinerii au fost făcuți scrum. Bătrânul a înebunit de groază.

* * *

În zilele de 5—7 August s'a ținut în Arad congresul învățătorilor din Ardeal, la care au participat delegați din toate provinciile țării.

S'au discutat chestiuni ce privesc școala și corpul învățătoresc, între altele: Cum s'ar înfăptui contopirea celor patru societăți învățătoresci din România, adică din vechiul regat, Ardeal, Basarabia și Bucovina. S'a mai hotărât să se ceară guvernului introducerea limbii române în toate școlile din țara întregită, așa cum prevede tratatul de pace. În ședința congresului, profesorul V. Lazar din Cluj a rostit o cuvântare despre marele dascăl al neamului nostru, Gheorghe Lazăr, a cărui amintire va fi în curând sărbătorită în toată țara.

* * *

Un incident senzational s'a produs în fața tribunalului din Feldkirch (Tirol) cu prilejul judecării unui proces. Un oarecare Sturmer, acuzat că ar fi otrăvit pe soția sa spre a obține o primă de asigurare și-a terminat apărarea

rea cu vorbele: „Fie ca Atotputernicul Dumnezeu să mă pedepsească însuși, omorându-mă la moment, dacă eu sunt vinovat!“ Abia a pronunțat Sturmer aceste cuvinte, și el a căzut jos, în nesimțire. Un medic chemat în grabă, a constatat moartea acuzatului. Acest sfârșit a produs o impresiune adâncă asupra asistentei.

* * *

În accidentul de C. F. R. dela Flămânzeni plutonierul Ion Bratu și-a pierdut brațul drept. Un general care era de față, care n'a voit însă să-și spună numele, a rupt imediat rochia soției sale și a pansat pe cel nenorocit dând astfel tuturor celor de față un impresionant exemplu de profundă umanitate și de înălțător simț camaraderesc.

* * *

În parohia noastră Someșul rece juđ. Cojocna a luat ființă cooperativă „Someșana“, cu un capital de 50 mii lei.

* * *

Se poate boteza cu supa? Un episcop ungar, cam glumeț, punea adesea la examenele clericilor întrebări captivoase. Una din întrebările sale predilecte era:

Ja spune-mi, fiule, se poate boteza cu supă?

Un candidat, care eră și el un hâtru și jumătate, răspunse:

— Cu supa, pe care o mănâncă Eminentă voastră nu se poate boteza; cu cea însă care ni se servește nouă clericilor la seminarii, se poate de sigur.

CĂRȚI

La consistoriul nostru sunt depozitate spre desfacere următoarele cărți:

1. Papism și ortodoxism în Ardeal de Dr. G. Ciuhău — — 12.— Lei
2. Români ortodocși și Români uniți de Dr. G. Ciuhău — — 10.— Lei
3. Ortodoxia și creștinismul apusean de P. L. Nicodim — — — 8.— Lei
4. Schisma Românească sau Unirea cu Roma — — — — — 2,50 Lei
5. Analele Asociației „A. Șaguna“

- II, și III. à 20 lei, pentru membri — — — — — 16.— Lei
6. Învățăminte cu icoane (12 cărți postale cu icoane din Sft. Scriptură) — — — — — 10.— Lei
7. Vicața unei mame credincioase de Dr. I. Lupas — — — 1.— Lei
8. Spice din istoria bisericii de Dr. I. Lupas — — — — — 1.— Lei
9. O pagină din lupta noastră pentru existență de P. S. N. Ivan — — — — — 5.— Lei
10. Memoriile Arhiepiscopului și Mitropolitului Andrei Șaguna 25.— Lei

Nr. 480—1923.

CONCURS

Pentru întregirea postului de învățător la școala conf. primară ort. română din Nadișul-român tractul Huedin se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Renasterea“.

Emolumentele împreună cu acest post sunt:

1. 300 Lei salar fundamental dela parohie. Restul dela stat.
2. 20 Lei relut de grădină.
3. Cuartir în natură.
4. Lemnele de foc necesare.

Cererile instruite conform normelor în vigoare să vor înainta subsemnatului oficiu în termenul indicat cu îndatorirea ca concurentul să se prezinte în vre-o Duminecă sau Sărbătoare spre a cânta și a face cunoștința cu poporul.

Oficiul presb. ort. român al Huedinului în înțelegere cu comitetul parohial.

Sebeșul-mare, la 18 August 1923.

Aurel Muntean
protopop.

STEFAN FEHÉR

CLUJ — Str. Memorandului Nr. 21.

Pregătește

pălării pentru preoți după măsură și model

Repară pălării vechi după mustră originală,
precum și altfel de pălării
cu prețuri ieftine.